

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:

Főtit. Hermann-udvar 1. emelet,
a külső folyosón.

Dérmontellon leveleket csak ismert
kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Főtit. a törvényszék mellett Nemzeti-
házban utazásra nyíló helyiségekben.

Hirdetéseket díjazásbéli szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap
utáni szám 3 kr.

Meg. len hűtő és ünnep után is

Előfizetési árak:

Helyben hazhoz hordva:
Egyes évre . . . 12 fr.
Fél évre . . . 6 fr.
Negyed évre . . . 3 fr.
Egy hónapra . . . 1 fr.

Videkre postán küldve:

Egyes évre . . . 14 fr. — kr.
Fél évre . . . 7 fr. — kr.
Negyed évre . . . 3 fr. 50 kr.
Egy hónapra . . . 1 fr. 20 kr.
Hirdetéseket helyben ártandók.

A tizenkettedik órában.

Budapest, november 18.

»Hazaifaság!« A sophisma nem találhatna ennél hálásabb kifejezésre. Alig van szó, melyet tágabb értelemben lehetne venni, többféle képen lehetne distinguálni, mint ez a szó: »hazaifaság!« Még a »muszkavezetés« is eme szónak palladiuma alatt történt; az 1849-iki, pozsonyi nyilatkozatot is a haza megmentésének nevében adták ki, s hogy többet ne mondjunk, »A tizenkettedik órában« című röpiratot is hazaifaságból bocsátotta köze a szerző. De hogy a »hazaifaság« helyes vagy helytelen alkalmazása felett sok szót ne váltsunk, s magunkat megérthetővé tegyük, csak a józan észre kell appellálnunk, és ha a józan észhez még a lelkiismeret is hozzá tesszük, hát ez meg fogja magyarázni annak, ki valamit »hazaifaság« címen követ el: vajjon a cselekedet és a cím, mennyire lehet egymással összhangzásban? Mert hiszen maga a »becsület« is tág fogalom, s amiért te valakit »becsületlennek« nyilvánítasz, azért téged elítélhet nemcsak a törvényszék, de a közvélemény is, míg azt, akit te elítélél, felmentheti. És ime, daczára annak, hogy a hazaifaság vagy hazaellenes cselekedeteknél, a legigazságosabb bíró, aki a szívbe lát s a cselekedet intencióját is megítélheti, legtöbb esetben csakis magának az illetőnek lelkiismerete lehet, mi »A tizenkettedik órában« című röpirat írójával szemben, és pedig az ő saját lelkiismeretére hivatkozva, határozottan ki merjük mondani, — s ezt neki éreznie kell: hogy hazaifaságot követett el. Főbe azért nem lövötnék, Szibériába nem deportálnák, mert istennek hála, a vélemény szabad kimondásának korszakában élünk, henem ami erkölcsi büntetést reá mérni lehet, ha tőlünk függene, attól nem mentené meg senki.

És most uraim, engedjék meg, hogy e kemény ítéletet, amennyire lehet, röviden indokoljam:

Ha én egy kereskedőt, gazdát, iparost, ügyvédet, szóval oly egyént, kinek, hogy magát az életben fentartassa, anyagi és morális hitelle van szüksége, szóba hozok, s ezen hitelt tönkre tenni igyekszem, a törvényszék

nemcsak fogságra ítél, de ha az illetőnek anyagi kárt is okoztam, tehát az anyagi kár megtérítésére is. Maga a tisztességes közvélemény pedig meg fog vetni és kimondja rám a »hazaifaság« címet. Mert hogy valaki valakinek akár anyagi, akár morális hitelt igyekszik tönkre tenni és azt a humanitás vagy jóakarat leple alatt követhesse el, reményem, elfogadni nem fogjuk. S megengedve azt, hogy a politika a magán dolgoktól elkülönítendő; megengedve a vélemény szabad nyilvánítását, vannak azért esetek, melyek sajtótörvényeket provokáltak a politikában s a vélemény-szabadság korszakában is, és vannak esetek, melyek a politikában, mert millióknak árthatnak, nagyobb bűnök, mintha a magánélet terén lettek volna elkövetve.

Tudva tudván, hogy egy állam befolyását, tekintélyét, biztonságát, sőt hitelt, a mai viszonyok közt, első sorban hadserege határozza meg, milliókat és milliókat áldozunk arra, hába legszükségesebb dolgainktól vonjuk is el: tudva tudván, hogy a legéletveszélyesebb eseményeknek, úgy behatásoknak csak hadseregünk erejével állhatunk ellent; és tudva tudván, hogy hadseregünk hitelének eljátszása a legvégzetesebb catastrophát vonhatná maga után, ime akad ember, ki eszt és tudományát arra igyekszik felhasználni, hogy e hadsereg hitelt csakugyan megrontsa és tönkre tegye a világ előtt. S mert azt hiszi, hogy saját lelkiismeretének lenyűgözésével a közvélemény itélőképességét is meg fogja homályosítani, felveszi magára az oroszlánbórt, s a kit a bór félig-meddig, névleg legalább elfed: azt kihirdeti hazaifaság.

Hiszen az ellenzéki lapok is megteszik ezt. Pénzügyünket, hadügyünket, szóval valamennyi bel- és külügyünket ócsárolják. Csakhogy ennek, uraim, a világ oda se néz, s nem egyebnek, mint házastársak csetepatéjának tartja a perpatvart, sőt durva házastársak közt nemcsak az történik meg, hogy egymást mindennek elnevezik, de egymást még meg is ütlegetik, s másnap kibékülnek. Ezzel a dolog jelentőségének vége van. Ámde álljon elő valaki nagy képpel és komolyan, s mindazokat, a miket a zsörtölődő házastársak egymásnak elmondanak, komoly vádként hangoztassa a

világ előtt: annak már egészen más hatása van. Itt már maga a férj is előáll, hogy kérdőre vonja az illetőt. Előállhatnak a rokonok, az üzlettársak, a hitelezők, szóval az illető viszonyai által érdekelt felek; az államnál a szövetségesek, stb., s lehetnek körülmények, oly zavarok támadhatnak, hogy az illetőnek egész életét tönkre teszik. S hogy »A tizenkettedik órában« című röpirat mindezt nem idézte és nem idézi elő, nem a szerzőn mult, mert szerző bizony mindent megtehet, amit ez érdemben megtehetett. Röpiratát a külföldre vitte, hamis adatokkal és számokkal spekulált, a tényeket elferdítette, szóval rajta volt, hogy félrevezethesse az olvasót, a mely félrevezetés ha sikerül, beláthatatlan bajoknak lett volna szülőanyja. Nem sikerült azonban, mert a külföldi szakértelem s különösen a német, ki megnézte, a mivel szövetkezett, jobban ismeri hadseregünket a röpirat szerzőjénél, kibelen első pillanatra felismerte: vagy a tendenciózus rosszkarót, vagy az oroszlánbór alól ordító tudóst.

E röpirat meg is lett már czafolva tételtől-tételtre, de ha nem lett volna is, legyen szabad a hadsereg magyar részéről és a magyar honvédségről azt állítani, hogy annak kezében az orosz ellen nincs rossz ágyú, nincs rossz fegyver és nincs semmiféle technikai hátrány. Nem egy világtörténelmi esemény tesz mellettünk tanúságot arról, hogy gyakorlatlan meztelbás regementek, a gyakorlat, fegyver és fegyver minden előnyét bíró sorfalakat törtek össze, s hogy ami a háborúkban csodákat művelt, az nem volt más soha, mint a lelkesedés. És találjanak ki még ezer-annyi szerszámot, lelkesedés nélküli hadsereg azért nem fog vele diadalmaszkodni. Az előny, igaz, hogy mindig előny, de az oroszszal szemben a gyűlölet és halálmegevetés lenne a magyar katonák kipótolhatatlan előnye.

G. B.

Orosz vélemény Kálnoky exposéjáról. Katkov a híres panslav apostol moszkvai lapja Kálnoky beszédét annak bizonyítékaul állítja fel, hogy Oroszországnak Bulgáriában a szomszéd hatalmak tondorlataival van dolga. A Novoje Vremja szerint erre a beszédre a legillőbb válasz Lobanow hosszabb szabadságolása volna, a Salisbury beszédére pedig Staal szabadságolása. A szükséges időben az-

tán a bécsi és londoni kormányok az orosz ügyvivőktől értesülhetnek, hogy Oroszország nem változtatta meg magatartását Bulgáriában s nem vette tekintetbe azt, hogy min! vélekednek Salisbury és Kálnoky a Bulgáriában működő orosz ügynökökről. Egyidejűleg Oroszország az osztrák-magyar monarchia és Németország fejei fölött egy biztos szövetségesnek fog kezelt nyujtani s a válságos pillanatban semmi esetre sem fog egy-magában állni. A többi lapok az orosz diplomácia egy határozott választát elegendőnek tartják, hogy Kálnoky nézetei a berlini szerződésre vonatkozólag megváltozzanak.

A magyar delegatio hadügyi albizottságában a hadügyminiszter esztőtörökön előterjesztésében kieszámítá, hogy az ismétlődő fegyverek egész költsége a hadseregnél 34 600 000 frtba kerül (tartálékkal és töltvényekkel együtt), a honvédségnek Magyarországon ez belkerülne 8 millióba és körülbelül ennyibe az osztráknak is. Kijelenté, hogy ha vállalkozók akadnak Magyarországon, kész a megrendelés egy részét ezeknek engedni át. Ivánka határozati javaslatot indítványoz, hogyha egy évi idő alatt alakul kellő biztosítékot nyujtó fegyvergyár Magyarországon, a fegyverszámképlet 25—30 százaléka ennél rendeltessék meg. Mert csak akkor akad vállalkozó, ha erről biztosítva van. Ezt kívánja a monarchia védképessége is, mert háboru idején jó, ha a fegyvergyár több helyen van a monarchiában, hogy a sereg attól el ne vágathassék. Ezután megkezdett s befejeztetett a vita az ismétlődő fegyverek fölött.

Aradváros iskolaszéke s egy közoktatási miniszeri rendelet.

Arad, november 19

Hogy a közoktatásiügyi kormányzat legfőbb felügyeleti jogából kifolyólag nemcsak joga, hanem kötelessége arra is felügyelni, hogy az iskolákban használt taneszközök, tankönyvek megfelelnek-e egy tudomány és paedagogia követelményeinek, mint a magyar nemzeti érdekeknek: azt hiszem, fölsőleges bizonyítanom. Azt is természetesnek s az ügy érdekében helyesnek fogja találni minden elfoglaltanul gondolkodó, hogy a tankönyvek fenti szempontokból való megbirálását a közokt. kormány nem bízhatja sem a tankönyvirokára, mint érdekelt felekre, sem pedig az iskolaszékekre, mint nem szakértő testületekre. En tisztelettel hajlok meg az iskolaszéki intézmény előtt s nagyrabecsülöm egyesek jóakaratát és ügybuzgalmát, de alig hiszem, hogy akadjon egy iskolaszék is,

szöghaju, vidám és szórakozott, jó parthie és nulla.

Csakhogy Gizella nagysám nem tudja azt, hogy ezek egyike se akar nőstini. Mikor kivetí a hálót, elmenekül a zsákmány, egyre gyérül, fogy, mint a nap melege a közeledő őszszel.

V.

Ötödik stadium.

Gizella még mindig szépség. Ünnepektől bálikirányló. Szerepel mindenütt, a hol szerepelti lehet, de már ismeri, milyenek azok a naiv lánykák.

A milyen ő volt hajdan.

Hogy mosolyog ehhez. Mikor a regények nyomán érezte, hogy van tiszta szerelem, hogy az a föld menyországa, hogy a nélkül sívár az élet, hogy mulékony minden élvezet.

Ah, mily naivitás.

Platonius szerelem, a költői délibáb, melyről beszélhetnek ők is, de nem hiszik.

— Nem hiszem, nem hiszem! — topant idegesen lábával, mikor végigfut tekintete egy idylli képen, melyet egy fiatalos legényke, meg egy fiatalos leányka élveznek a bál tömkelegében. Csak egy csendes elmerülés van szemükben, nem beszélnek semmit, mégis oly igen feszíti keblüket a boldogság.

— Nem hiszem, nem hiszem! Azok nem boldogok! Azok csak játszanak!

VI.

Hatodik stadium.

Gizella nagysám ma felette bosszus. Alapossaban ügyel a tükörbe s több rít ránczot vesz észre arcán, ezüst hajszálát fésülés közben.

Szive elszorul, aztán hangosan dobog.

Hogy tetézte a sors szanvedéseit, gyermek-mulatság hangzik az udvarról. Mindég jobban

mely mint testület, ennyi szakértelmet vin-dieqljon magának.

Ezek után igen helyesnek tartom azt, hogy a tankönyveknek fenti szempontok szerinti megbirálását a közokt. kormány egy törvényes alapon szervezett szakértő testületre, az országos közoktatásiügyi tanácsra bizza, s hogy mindazon tankönyveket, melyek ellen az alapos kifogási emel, a közoktatás jól fel-fogott érdekében nem engedi használni. Eppen ezért már a népiszkolai hatóságokról szóló 1876. évi XVIII. t.-c. 9-dik §-a alapján a községi iskolaszékek számára kiadott utasítás 44-ik §-ának első pontjában kimondja ugyanezt, amit az itt szóban forgó rendeletben csak ismételt. Tíz év óta senkinek sem jutott eszébe kifogásolni a közoktatási kormányzat ezen údvos intézkedését; s ime most, midőn sok szomorú tapasztalat után csak erőlyesen követeli törvényben gyökerező rendeletének szigorú végrehajtását, azt mondják, hogy sérti az iskolaszék autonóm jogkörét. Uraim! Ami nincs és nem volt, azt nem lehet sértetni: az iskolaszéknek nincs és nem is volt könyvbi-rálati joga; s ha a törvényes intézkedések ezen része eddig mellőzve lett: elég sajnos: jövőre ez ne legyen így.

Az is mondatott az iskolaszék f. hó 18-iki ülésén, mintha a közokt. kormány ez által monopolizálni skárná a tankönyvgyárt. Hogy ezen ítélet téves, vagy nagyon is elhamarkodott, mutatja azon körülmény, hogy alig telik el hét, hogy ne jöjné miniszeri rendelet, melynek értelmében az X, Y által szerkesztett tankönyv jónak találtatván, ajánlatik. Megvan tehát a szabad verseny s a közokt. kormány-nak legkevésbé állhat érdekében a jó irodalmi termékeket leszorítani; hogy pedig a rosszakat elveti: az kötelessége.

Sehol annyi felületesség, annyi szélhá-mosság nem tapasztalható, mint éppen a tankönyvirodalom terén. Ideje tehát, hogy ennek vége legyen s uralkodjék a jobb.

Azért bármint javaslatl lépjen is a plenum elé az iskolaszék által kiküldött bizottság: annyi tény, hogy a kérdéses miniszeri rendelet törvényes, az iskolaszék autonóm jog-körét nem sérti, sőt a közoktatás ügyének ha-tározottan előnyére van s ezért üdvözöljük.

—r.—

Külföld.

A császár jelöltje. A mingreliai Dadián hercegről írja Stewart angol ezredes, ki az afgán határszabályozó bizottság tagja volt és úgy Mingrelit, mint Georgiát beutazta, hogy ott roppant számmal vannak az

verődik be a lármá, mindég jobban kavargó ereiben a vér, ezt a keserűséget nem lehet elfullasztani, szinte a düh környezkezi.

Resztvele szakítja fel az ablaktáklát, szem-e cikázik, ajka vonaglik:

— Elhordjátok magatokat!

A bádögösök Ödönkéje kőrőre fogta a dolgot.

— Túrjon meg bennünket Giza a néni!

VII.

Hetedik stadium.

Egy világgyűlölő öreg kisasszony.

Florica.

A Kumjasszin-család.

[40. Folyt.]

(Regény.)

Írta: Henry Gréville.

— Az „Aradi Közlöny“ számára fordította: H. G. —

Második kötet.

XXXVI.

A grófnéknak új terve van.

Mig a komornák egyike, a ki Lisszát mozdulatlanul elterülve találta, rémülten sietett miss Juniot értesíteni és a szegény gyermeket ágyba fektettek, addig a grófné a szent kép előtt térdei és buzgó imádsággal igyekezett a megbontott békét visszanyerni.

Fel órai imádkozás után visszanyervén benső nyugalmát, gondolkozni kezdett azon, hogy miként bánjon unokahúgával. E leány-nak hajlithatlan jellege van; alázatossága csak látszólagos. Mihelyt valamely érdekéről van szó, meglepő erővel tör ki belőle a me-rész, önöz, bálatlan természet. Hosszas gondolkodás után a grófné abban állapodott meg hogy Lisszát az ellenmondás viszketege szállta meg, és ez ellen kell küzdeni.

— Meg kell őt javítani, — mondá magában a grófné, mindennek előtt gyengédséggel tes-zünk kísérletet.

Elmélkedésért csengés bongás zavarta meg. A három-ívas fogat a kapu elé ér-

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(November 20.)

Átmenetek.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

I.

Első stadium.

Gizuezi pompás, aranyos baba. Kis pó-fók képe van. Csipkés főkötője mögöl szel-den simul ki aranyszínű haja. Sohasem sir. Mindig mosolyog. Arcán hajnalpiros sugár sütkezik, mi a ráczuppanó csokóktól lesz pirosabb. Szelid kék szeme oly szépen beszél.

Ah, mily sokat is értenek e tekintet alatt a papa, meg a mama.

— Látod papus, Gizuezi engem szeret jobban, nem látod, rám néz.

— Látom. Nézd most! Kire nevet most, szólj!

— Reád. De csak hamiskodik. Ugy-e, Gizuezi, engem szeretsz? Szólj. Mondd, aranyos!

— Gizuezi még nagyobbra tágitja mo-lygó szemét. Hatalmas diplomata. Egy arca lett elszálló légy után pillant, így odázza el választ.

Most a papuska babusgatja. Három szo-bán sétál végig s ringatja karján a kicsi ba-bát, a nagy kincset.

Mikor a harmadik szobába ér, elmaradt tőle a feleség. Hirtelen végigpillant, aztán nagy csókkal zárja le kis időre a baba sze-meit.

— Szakasztott az anyja, — dörmögi.

Aztán visszamegy a feleségéhez. Csende-sen ölebe rakja a kis terhet.

— No legyen most a tied egy ki-csinyt.

Akkor meg a feleség megy végig a szo-

bán. Hirtelen végigpillant s friss csókkal szerzi meg az apját.

— Szakasztott az apja, — merül el boldogságában.

II.

Második stadium.

Gizuezi kibújt már a pólából. Már 5-ször kapott kriszkindlit. Még mindég olyan aranyos, sőt talán aranyosabb. Csupa ész, csupa szellem! Iskolába jár, aztán telerakja ott sok széppel azt a kis okos fejét.

— Ah, mily szép vonásai vannak. Nézd azt az á-t, mily szabályos, mily finom!

— Nézd a kicsi kacsóját! Hogy elmasza-tolta magát a kis malacz. Csupa igyekezetből.

— Gizi pompás gyerek!

— Gizi talentum!

— Gizi geni!

— Öröme életünknek!

— Oh, kedves muczus, mennyire is-mered!

— Oh, piczi czukros, lehet-e más a te leányod?

III.

Harmadik stadium.

Giziből már Giza lett. Még jobban lát-szik, mily bőkezűen bánt a természet vele. Arany fűrteit bokáig növesztette. keeses ujjai nem görbültek el a zongora billentyűin. Most már nem olyan hercegi, olyan mosolygós. Homlokáról komoly gondok nyerne kiéje-zést. Az utcán nem bámul el csacska módra. Figyelmes, előzékeny, de ritkán derül ki ar-cza. Dukál is. Most jár tánciskolába, s a héten játszott, mint műkedvelő.

Sokszor ki akar ömleni kebléből a nagy boldogság egy vidám kacajban és oly jó lenne megkönnyíteni lelkét, de lehetetlen, mit szólnának nevelésér? Ma-holnap hosz-szu ruhát ölt, elvégzi a leány-gymnasiumot,

agyában megfordul olyan gondolat is: bál-királyné lesz, neki tudnia kell, mit cselek-szik.

S komoly marad és büszke. Iskolába jön, iskolába megy. Nem tekint fel soha. Ha ismerős jó, szerényen elmondja a „Jó napot“-ját, de a legtöbbször ő várja ki előbb a más-sik ajakról.

IV.

Negyedik stadium.

Ah, a legszebb stadium!

Gizueza már se nem Gizi, se nem Giza, de Gizella nagysám.

Hogy az utolsó évet a nevelésben végzé, annak is kerek két hónapja.

Azóta hosszú ruhát öltött, a szobában legnagyobb kedvelője az ablaknak, hamiská-san tud kacagni, de legnagyobb mulatsága dervajkodni a firtis urfiak bókjain.

Azt se mondhatnánk, hogy a kardesör-gést unja.

Hogy törnek kegyéért az urfiak. Hogy lesz ellenséggé a jó barát, ha ő valamelyikkel többet „foglalkozott.“

Neki ez olyan regényes, olyan szép.

Azok a regények, mennyi szép is van azok-ban! Béla meg oly ügyes azok kiválasztásában. Apróra ismeri az izlését! Azt a szelid oda-adó szerelmet olvassa legtöbbször, melyért — ah! hihetőleg — Béla vágyik.

No, ezért megkínózom. S ügyesen elpa-rirozza a Béla ostromát, reményt részve ma-rad el Béla s kezdi másnak hordani a regé-nyeket, melyből csakhamar, Bélára nézve, a házaset regénye kezdődik — mással.

S Gizella nagysám arca elborul, szive elkezd vergődni, mégis ő vesztett e csatában a legtöbbet.

De sebj! Béla helyett van hús. Dús választék. Van köztük szőke, barna, göndör és

Ilyen emberek, kik magokat hercegeknek nevezik s nemcsak egyesek utódai az eredetileg uralkodó törzsfőnököknek, hanem azok legutóbbi rokonai is hercegeknek szerepelnek. Legnagyobb részük azonban versengény és mint kereskedelmi levelezők tengetik életüket; — némelyek közülük rablás és gyilkosság miatt vagy kivégeztettek, vagy Szibériába küldettek. — Ilyen összeköttetési vannak tehát — angol forrás szerint — a praesentiv bolgár fejedelmének. Magáról Miklós mingreliai hercegről azt jelentik pétérvári források, hogy felette gazdag ember. Mingreliaiban nagy birtokai vannak; hűséges orosz érzelű, igen jó társalgó, gavallér és kellemes modorú ember. Magánvagyonán kívül egy millió rubel kamatai huzza az orosz kormánytól, apánaké. Orosz politikai körökben azt hiszik, hogy az ő jelölését a hatalmak nem fogják ellenezni s mint bolgár fejedelm, hivatala lesz teljesen pacificus Bulgáriát, — a mit azonban még csak a jövő fog igazolni.

A bulgáriai viszonyokról érkezett legújabb tudósítások azt engedik sejtetni, hogy Kaulbars missiója a vége felé közeledik. E helyett azonban Pétervárt egy másik aktió látszik megindulni. Pétervári tudósítások szerint ugyanis az orosz fővárosban Oubresw tábornok elnöklete alatt bizonyos haditanács-féle tartott, Bulgária leendő hadi szervezete fölött. Résztvettek a tanácskozásban a vezérkari academia főnöke Dragomirov, a Bulgáriában előbb alkalmazva volt tábornokok: Kantakuzen herceg, Sobolew, Kurupatkin és más katonai nagyságok. Bulgária o c c u p a t i ó j á t ó l teljesen eltekintve a magas tanács, mert azon meggyőződésben volt, hogy Bulgáriában amenny is minden az orosz kívánalmaknak megfelelőleg fog történni, miért is nagy elismeréssel szoltak Kaulbars tevékenységéről. Ugyanezen orosz katonai körökben azt remélik, hogy mielőtt a mingreliai herceg Bulgária fejedelmévé lesz, Kantakuzen herceg, ki utólagja volt Bulgáriában hadügyminiszter, ismét elfoglalja akkori állását. Azt is remélik, hogy amaz orosz tiszt, kik előbb bolgár szolgálatban állottak, vissza fognak előbbi állomásaikra térni, kivéve azokat, a kik Battenberg Sándor iránt rokonszenvet tanúsítottak. A magas tanács szóba hozta még a bolgár hadsereg létszámának leszállítását, de a nélkül, hogy ebben határozatot hozott volna.

Legujabb posta.

Kaulbars elhagyja Bulgáriát. Sophiából jelentik 18-ki kelettel: Kaulbars tábornok nem választotta a kormányazon megkeresésére, melyben felkérte a tábornokot, hogy várja be a miniszterek visszatekintését, hogy legutóbbi jegyzékére válaszolhassanak. Kaulbars ma délelőtti jegyzékét nyújtotta át, mely kiemeli, hogy tanácsának figyelmen kívül hagyása, a kormányának az orosz alattvalók ellen elkövetett merénylettekkel szemben tanúsított közönyössége, végre a nagy sorsban összehívása is beigazolja a regenség minden kérését kizáró abbeli szándékát, hogy az orosz kormányval daczolni szándékozik, miért is a Bulgáriában való tovább tartózkodást fölszögesnek véli, Bulgáriának jelenlegi regenei Oroszország bizalmát elvesztvén, az összeköttetést megszakított. Nak nyilvánítja és elutasítja az orosz szombat délelőtti helyezte kilátásba. — Egy másik sophiai jelentés szerint: Kaulbars categoricus utasítást kapott, hogy az összes consulo k k a l e g y ü t t h a g y j a e l B u l g á r i á t, ha a bolgár kormány bizonyos határidőig utolsó követeléseit nem teljesíti. Ha a teljesítés csak egy órá-

vén, megszűnt a csengés, a kocsiból egy tisztességesen öltözött férfi szállott ki és megkezdte a grófnétól, hogy hajlandó-e a terület izpravníkját (főnök) elfogadni.

A grófné igenlőleg válaszolt és az izpravníkot az ebédnél levő kis teremben fogadta.

A jobbára rendőri teendőket végző ezen hivatalnokok nagyrésze éltes emberek, áll, ez ellenben még fiatal volt, előkelő magatartással és választékos bezzéddel.

Az izpravník éppen jökor jött, hogy a grófné nyugtalanított kedélyét felderítse. Meghívta reggelire és elbeszélte vele a környékbeli botrányokat és pletykákat.

A reggeli már majdnem véget ért, midőn a grófnének méltóztatott észrevenni, hogy unokahuga nem jelent meg, ezért intézett ez iránt az udvarmesterhez. Azt nyerte válaszul, hogy a kisasszony beteg.

Ez alkalommal a grófné azt is észrevette, hogy egy leányának, mint miss Juniorának orra tulságos piros és mintha a fiatal grófnak sietős dolga lenne és szívesen ott hagyná az asztalt. Azonban kevés sulyt fektetett e jelekre, azon eszmé uralván őt, hogy a legközelebbi időben még más események is következnek be; annál több figyelmet fordított tehát az izpravníkkal való társalgásra, ki büszke levén e sikerre, mindent elkövetett, hogy e figyelmet megérdemelje. A grófné elhatározta, hogy vendégét estig marasztalja: sőt látni kívánta és vendégével lement a kert árnyas fasorai közé.

"Feleségét még nem láttam," szolt egyszerre a grófné, csak azért, hogy a már meglehetősen kimerített társalgásnak új tárgyat adjon.

"Hisz, kegyelmes asszonyom, én nem vagyok nő."

"Ah, igaz!... az a másik volt, az őn elődje. Annak a feleségét sem láttam soha. Miért nem nő ő?"

"Miért? Azt nehéz megmondani, magam nem igen tudom. A mi társadalmi körünk-

val késik, meg nem történt gyanánt fog tekintetni.

A "semleges" Oroszország. Bécsi táviratok szerint az oroszbarát agensek igazításai következtében jelenleg következő városok lettek remítensek a bolgár kormány ellen: Sipka, Kazanlik, Eski-Zagra, Jeni-Zagra, Philippopolis, Jamboli, Karnobas és Burgas. E helyeken a lakosság megtagadta az engedelmességet és a czár parancsára hivatkozta. Sok elfogott igaztalanul tényleg láttak is hectographozott és III. Sándor czár aláírásával ellátott manifestumot, a mely felszólítja a bolgár népet, hogy csakis Kaulbarsnak engedelmességedjen. Az agitátorok némelyike kijelenté, hogy e manifestumokat N a b u k o f f t ó l k a p t á k.

A román községi választások. Bukarest, november 18. A községi választások Turn-Severin és Galacz kivételével mindenütt a kormánypart javára ütöttek ki. Ez eredmény megerősölte az eluelték azon állását, hogy a kormánynak nincs támasza a népben és hogy egy egységes ellenzék megbuktathatja.

N A P T Á R.

November 20. Szombat. Róm. cath. napt. Valois Bódog. — Prot. naptár. Amália. — Görög-orosz naptár (november 8.) Mihály. — Nap két 7 óra 15 perc. Nyugozik 4 óra 17 perc.

Nov. 21. Az állami felsőbb leányiskola növendékeinek színi-előadással, hangversenyyel és szavalattal egybekötött ünnepélye a lyceum dísztermében délután 4 órakor.

November 22. Városi képviselők választása reggel 9 órától délután 4 óráig.

Nov. 27. Az aradi daleyket estélye a Strobl vendéglőben.

Nov. 29. Arad megye főispáni beiktató közgyűlése d. e. 10 órakor.

Nov. 29. Arad város rendkívüli közgyűlése d. e. 11 órakor.

H I R E K.

Arad és Vidéke.

— Ő Felsége a királyné névnapját Aradon azzal a hódolattal ülték meg, mely a magyar nemzetnek uralkodója iránt öröklött szokásává vált. A város a kellemetlen esőzés daczára föl volt lobogozva, s a minoriták egyházában megtartott istentiszteleten a város, és megye tisztikarán, egy magas katonai méltóságokon kívül a hívőknek is nagyszáma vett részt.

— Rendező-bizottsági ülés. A főispáni beiktató ünnepélyességek rendezésére alakult megyei és városi vegyes bizottság ma délelőtti 11 órakor a megyeház termében ülést tart, melyre a t. bizottsági tagok figyelmessé tételnek.

— Özv. Tabajdi Károlyné szül. Lippert Antonia urhölgyhöz, az aradi ev. ref. egyház tanácsa a következő részvételt intézte:

Méltóságos Asszony! Nem üres szokás, de szívünk fájdalomnak teljessége indít bennünket, hogy igaz részvételünket bemutassuk a gyász nagysága előtt.

Engedje meg tehát nekünk Méltóságod, ha nagy veszteségből és fájdalomból részt követelünk, nem azért, hogy a gyász kisebb és elviselhetőbb tegyük; nem, mert ha áll az, hogy az öröm megoszva nagyobb, áll ez sokkal nagyobb mértékben a fájdalomra, — hanem azért, hogy mi is jelzői legyünk a fájdalom és veszteséget nagyságának és egyetemességének. Nem részekből áll ez a fájdalom, egy óriás az, melynek nehéz nyomását milliók érzik. Hol milliók szíve kezdű meg

ben bajos alkalmas feleséget találni. Valami pópának a leánya nem kellene; ha az ember jó nevelést kapott... hisz ért engem a grófné...

"Igen, igen, értem; distinguált feleséget szeretne."

"Természetesen! Nem vagyok vagyontalan, nem messze ide van csinos birtokom. Olyan nőt sem szeretnék, a kinek semmije sincs; meg a család is határoz! Tetszik tudni, hogy mennyire kellemetlen az, ha az ember feleségének szülei műveletlenek!"

"Nagyon válogatós!" szolt a grófné nevetve. "Különbözn igazsága van. Ön tehát gazdag?"

"Gazdag! A grófné szemében ez millionárius jelent; így vére a dolgot, szegény vagyok. A földbirtokból 200—3000 rubel évi jövedelmet buoz, van egy szép erdőm, melyet azért nem vágatok ki, mert tartaléktőkének tekintem," (a grófné tetszésének egy fejbólintással adott kifejezést), "meg a hivatalnokai fizetésem, — ez az egész."

"Hisz ez igen szép. Különbözn is igen solid embernek látszik; szerzek-e számára feleséget?"

"Grófné, ilyen kitüntetés..."

"Van-e hozzám bizalma?"

"Összebillincsel kezekkel és lábakkal szolgáltatni ki magamat; ez a kiváló megtiszteltetés megszégyenít!"

"Nem kötelezem magam semmire. Olyan nő, mint ön kíván, nehéz találni, de ha akadok egyre, tudatom önnel."

"Ah, asszonyom, leghőbb vágyam lenne, az ön kezei közl feleséget kapni."

"Tölem tehát láthatanul elfogadná?"

"Láthatanul, kegyelmességed tapintatába és izlésébe határtalanul bízom helyezek."

A beszéd tréfás színezettel birt, azonban a tartalom komolyságát a beszélők szeme bizonyította.

A nap a legkellemesebben végződött, a reggel eseményei után hallatlan volt, hogy a grófné trillázva vonult vissza szobájába.

keservben, ott a nagyok halálát sirató genius tartja gyászünnepeit, melynek egyszerű pompája a halhatatlanság ragyogása.

A mi fájdalomunk egy kettős óriás. Midőn elfárad az egyik, mindjárt a másik önti el erejét lelkünkön. Mi nemcsak a hazával keseregünk, mely a nagy férfiú elhunytában egyik tartóoszlopát hiszi ledöntve, a mi konyhullatunkon Sion sármala, Izrael busulása is. És e kettős fájdalom elválaszthatatlan. Egyformán siratjuk a rendíthetlenségében nagy hazafit és a hazai református egyház hűségben nemes bajnokát. Erősből veszteségünk érzete, ha elgondoljuk, hogy ő miékk volt az utolsó perczig, gondolatában ott voltunk, szíve dobbanásából nekünk is sok jutott. Érezzük most a hiányt, érezzük, mert lesújt az árvaság.

És sajátságos, hogy veszteségünk igaz érzetében is nem találjuk öt elvesztettnek. Érezzük tehetsége nyomait, nem mondunk le erőnye tudtóról. Egyike ő azon keveseknek, kiknek halálában hinni nem tudunk. Jele, hogy már e földön kivirta halhatatlanságát. Joggal elmondhatta volna magáról: „non omnis moriar“, mert igazat mondott volna.

Nincs közöttünk többé, de el nem vészett, Harcol tovább is, csak nem látható a küzdők sorában. És azért mi nem is emlegetünk vigasztalást: kicsinyek volnánk ahhoz. Atengedjük azt az idő hatalmának, mert ez az igazi orvos, mi csak kontárk maradnánk mellette. Hadd bizonyítsa be a költői igazságot: „nem hal meg az, ki milliókra költi élte dus kiücsét, ámbár napja mul!“

Engedje meg hát Méltóságod, hogy midőn kezdünk ocsudni a fájdalom mámorából, sietünk gyászba előt leborulni. Engedje meg, hogy a velünk együtt érező egyházközség és az egész hazai ev. ref. egyház fájdalomának szerény ugyan, de igaz és ő szinte tolmácsai lehessünk.

Fogadjja egyszerre legmélyebb fájdalomunk és tiszteletünk kifejezését.

Adjon Méltóságodnak erőt a Gondviselés megnyugodni a változhatatlanton.

Kelt az aradi ev. ref. egyház tanácsának 1886. évi novemberhő 14-dik napján tartott üléséből.

Kulsár István, Ferenczy Galcon, egyh. tanácsjegyző, ev. ref. lelkész, elnök.

— Zobel Lipót budapesti postaigazgatónak hasonló minőségben Nagyráradra történt áthelyezését a hivatalos lap tegnapi száma közli. E változást már egy héttel ezelőtt jeleztük.

— Fegyelmű vizsgálat alá vont az iskolák egy helybeli tanitónét ama ellene emelt vádak folytán, hogy a tanítványokat testi büntetéssel sújtotta. Nem kívánunk az ügybe belenyulni, a vizsgálat úgy is ki fogja deríteni, mi igaz, mi nem, csak a megejtett előnyomozásra van az az észrevételünk, hogy talán még sem helyes a tanítványokat ösztökélni arra, hogy valljanak tanitójuk ellen, mert ha igaz van is az így vádlókká lett gyermekeknek, egy nagy erkölcsi hiába lett elkövetve az által, hogy bennük el lett öltve az a kötelességtel, mivel tanitójuknak minden körülmények között tartoznak.

— Adókvívó bizottság. Az Aradrázost területére érvényes hatáskörrel fölruházott adókvívó bizottság tagjai a város részéről S a l a c z Gyula polgármester ur kinevezte és pedig rendes tagul P o l l á k Károly és N i k o l i s Péter, pótagoknak pedig T o n e s Edét és E c k s t e i n Györgyöt.

X X X V I I.

Vasszilissza ismét bátorságot merít.

Vasszilissza szomorú napot élt át. Fél órai ájtás után magához térvén, megtagadott minden fölvilágosítást. Az első pillanattól nem értesítették a grófnét a történetről, mert nem szeretne, ha ilyenkor háborgatták. Később pedig az árva könyörgött, hogy ne szöljának a grófnének.

Tántorogva hagyta el Vasszilissza az ágyát és pár lépést téve, sirva borult Zina karjai közé.

"Ah, édesem," mondá, "megsértettem anyádat! Soha sem fog megbocsátani... nem marad számomra egyéb hátra, mint a halál."

Zina és miss Junior is könyvekben törték ki. Végre Lissza visszanyervén nyugalmát, pár szóval elmondta a történetet. "Zina, neked anyád", tette hozzá, "nekem pedig jöltevőm; sam a te jelenlétben, sem isten előtt még gondolatom sem akarom megbántani; de azt nem tagadhatom, hogy Teudesszortot réam akarta kényszeríteni és azt sem ígérhetem, hogy hozzá megyek egy másikhoz, mielőtt tudnám, hogy tetszik-e nekem. Ha mégis megtenném, úgy érzem, hogy rosszul cselekedném."

Mély csend követte e szavakat. Miss Junior csodálta Lissza elszántását és Zina gyermeki szeretetének csorbitása nélkül kénytelen volt elismerni, hogy anyja jogait túltepte.

"Mi lesz ebből?" szolt az angol nő kezét összekulcsolva.

"Azt nem tudom; valószínű, hogy nagyon szerencsétlen leszek; de az égre kérem miss Junior, ha szükséges lesz, legyen tanum, hogy nem volt szándékom nagynémemet megbántani és bármennyire bánt is szigora és igazságtalansága, nem szüntem meg őt szeretni és tisztelni."

Az angol nő mindent megígért; képletében látta a vadállatok kettezét, látta, a mint Lisszát, mint a régi keresztény nőt hitvallásukért az oroszok közé hurcolják.

— Gyilkos csendör. Nozák Henrik és Varga Mihály tanuiz esendörök e hó 15-én egy keresztmetszeti lakost sértélopásért a borsosnői járásbíróshoz kísértvén, visszatértükben Dezsőházán egy lakodalmas házba betértek s a mulatságban maguk is részt vettek. Nozák később megemlékezve hivatalos kötelességéről, hivta társát háza, de ez menni nem akart, s midőn mégis utnak indultak, e fölött szóváltás támadt közöttük, minek következtése az lett, hogy Varga csendör-társát Nozák, ki ezuttal járőrvezetői minőségben volt szolgálatra kirendelve, Taucz és Silingyia között két lövéssel agyonlőtte. Agyonlőtt társát ott hagyva, bement Taucza a csendőrlaktanyába, ahol magát feljelentette, s a hol őt az őrsvezető azzonnal le is tartóztatta. — Az esetről a szárnyparancsnokságot táviratilag értesítették, honnan bejelentették az esetet a kerületi parancsnokságnak Budapestre. Budapestről már egy hadbíró le is érkezett a vizsgálat megjelése végett.

— Vasuti marhaszállítáé. Az országban ezidő szerint fennálló kedvező állat-egészségügyi állapot folytán a földművelési ipar és kereskedelmi miniszter f. hó 15-én kelt rendeletével a sertések, juhok és kecskék szállításánál a szemlélo bizottság vizsgálati működését folyó év december 1-től további intézkedésig beszüntette, ennél fogva ugy a földadás, mint a leadásnál csakis szarvasmarhaszállítvány fog a szemlélo bizottság által szemle alá vétetni.

— Megülte a pálinka. S z e l é r s á n Juon silingyiai lakos e hó 14-én Silingyia lakodalomban léven, leitta magát, de ugy, hogy 3-4 óra tájban teljesen öntudatlan állapotban vitték lakására, hol azzonnal le is fektött. Később fölkel és vizet kért, azonban a községbíró tanácsára, aki neki rokona is s ki abban a hitben élt, hogy Szelérsánban meggyult a pálinka, utjalog lefeküdt, honnan többet nem is kelt föl, mert este 10 órakor meghalt, megülte a pálinka. Hány embernek okozta már halálát e mérges ital, még sem tudnak okulni rajta.

— Fölakasztotta magát. Agrison e hó 14-én este Bulzán Pászt ottani lakos itas állapotban nevével ös-zeszalalkozása után a temető egy fájára magát fölakasztotta, s bár ja veszeklésére neje szomszédjai hozzá sietve meg élteben levighatták, éle.éhez nincs remény.

— Nagyközséggyűlést. A hivatalos lap tegnapi száma közli a belügyminiszter rendeletét, melylyel megengedi, hogy az Arad megyébe kebeleztet Z a r á n d községhez tartozó S z a p á r y - L u g t e l e p t v é n y ö n á l l ó nagyközséggé alakulhasson.

— Tolvaj cseléd. D e s c h a m p s Károly bokszeri malomtulajdonos eselédje Raáb Róza e hó 8-9-ike közti éjjel gazdájától megszökött, hogy pedig távozását emlékeztetésebe tegye, magával vitt egy 13 ftt értékű aranygyűrűt, 10 ftt értékű ezüstös kávéfőzőt, 2 darab női nagy kendőt 20 ftt értékben, egy értékes női bárszomorkalapot, e több apróságot. Nagyon természetesen, hogy ennyi emlékhátrahagyása mellett Deschamps ur nem akart a hű eseléd iránt hálátlan maradni, azért fölkerestette, csakhogy mivel a bűnjelek is kézrekerültek, a jutalom megszabását a bíróság magának tartotta fenn.

Házának és a főváros.

— A király Ő Felsége csütörtökön a a budai várpalotában legfeljebb kihallgatást adott. Ő Felsége Gödöllőről reggel hat órakor érkezett a fővárosba s kilencz óra után külön kihallgatáson fogadta herceg C r o y L i p ó t altábornagyot, a lovasság főfelügyelőjét, ki mint belső titkos tanácsos esküdött fel. A szertartásnál jelen voltak gróf K á l n o k y külügyér és báró P o p p altábornagy főhadsegéd, míg az eskümentű T a r k o v i c s József miniszteri tanácsos olvasta föl. Tíz órakor kezdődött az általános kihallgatás.

Reggeli után Zina egyedül maradt unokanővérével; miss Junior meghatározta még sem volt oly nagy, hogy a délutáni álomnak ellenállhatott volna.

"Látdó Zina," szolt Vasszilissza, "ismét el fognak egymástól választani, erről meg vagyok győződve; a mai reggeli jelenet sokkal komolyabb volt, semhogy a szigoru büntetéstől ne kellene tartanom és azzal büntetnek legjobban, ha töle elválasztanak; a többivel nem törődöm."

"De ily módon egyidejűleg engem is büntetnek!"

"Majd meglátd, hogy elválasztanak egymástól... én beteg vagyok... ne hagyj el! Keress föl abban a zugolyban, a hova dugnak; már egyszer megváltél, védj meg továbbra is."

"Megvédlek," mondá Zina elszántan, "eszküdöm neked!... és ha a házat kell érte felgyujtanom!"

"Éz nem sokat használna," viszonzá Lissza sirása közben mosolygva; "azonban ígérgeted elviselhetőbb fogja tenni reám nézve a száműzetést."

A nap elmúlt a nélkül, hogy Lissza sejtelméi valósultak volna. A fiatal leány az ebédnél sem jelent meg, unokanővére szobájába küldött néhány élt, de nem birt miismenni. A lázas izgatottság néhány pillanatát leszámítva, a szegény gyermek folyton szótalanul fektűt ágyában.

"Ha állapota nem változik," szolt miss Junior nővérekéhez, "értesitem a grófnét."

"Tegyen, a mit akar," válaszolt Zina, "azonban az ön helyében nem szólnék semmit. Mennél tovább feleli anyám Lisszát, annál jobb az utóbbira nézve."

Bekövetkezett az éj. Zina minduntalan kingrott ágyából, hogy unokanővére lélegzését megfigyelje; de végre belefeledt a betegápolónál teendőbe, hajnal felé elaludt és csak nevelőnője ébresztésére ébredt föl.

"Keljen fel már, miss Zina, már majdnem kilencz óra. Ha anyja bejönne, szépen kikapnánk."

(Folyt. köv.)

melyre mintegy ötvenen jelentkezték, közöttük Angyalics Germán karlovczi patriarcha, Nikolic Sándor főispán és szerb egyházi congressusi kir. biztos. Perczel Béla curiai elnök, gróf Erdődy István főlövezmester. Mihajlovics Miklós kir. táblai elnök, dr. Hauswirth, az osztrák delegatio alelnöke, gr. Zichy Agoston főmei kormányzó, herceg Windischgrätz Alfréd, gr. Matláth György főispán, több főrangú katonatiszt, hivatalnok sat. A kihallgatás féltenketőig tartott. Jövő csütörtökön ismét lesz általános kihallgatás, melyre a kabineti iroda, a királyi várakban fogad el előjegyzéseket.

— Válpör felekezettek között. Fontos perben mondott ítéletet a budapesti királyi ítélő tábla. A brassói görög keleti egyháznak román és görög akku hívei hierarchiallag elválni akarván, a budapesti királyi törvényszék, — mint ez ügyre külön delegált törvényszék előtt — pert indítottak az egyházi vagyon és alapok tulajdonjoga iránt. Az elsőfoku bíróság ez év tavaszán a görögöknek ítélte meg a 211,000 forint kárpótást, 2 falu és szántalan alapítványhoz való jogot, fél milliót meghaladó értékben. A királyi tábla Kiszely J. előadása után a budapesti törvényszék ítéletét helyben hagyta. A szerencses alperesek ügyét Telezky István orsz. képviselő vitte.

— A magyar képzőművészeti társulat küldöttsége a királynál. Ő Felsége a király csütörtökön délelőtt fogadta a rendes kihallgatási órában az orsz. magyar képzőművészeti társulat küldöttségét, melyben Károlyi Tibor gróf elnök vezetésével Barabás Miklós és Harkányi Frigyes alelnökök, Keleti Gusztáv igazgató, Telepy Károly műtárnok, dr. S m r e c s á n y i Miklós titkár, A g g h á z y Gyula, Feszty Árpád, P a c z k a Ferenz vál. tagok vettek részt. Károlyi Tibor gr. a társulat és a magyar művészek nevében hódolatteljes köszönetet mondott Ő Felségének a társulat jubiláris kiállításának személyes megnyitására s a magyar művészet ügyét továbbra is Ő Felségének kegyes pártfogásába ajánlotta. Ő F e l s é g e a király válaszában igen elismerőleg szoltott a társulat kiállításáról s azon kívánságának adott kifejezést, hogy a társulat működése jövőben is a legszebb eredménnyel járjon. Ezután Károlyi Tibor gróf elnök bemutatja a küldöttség tagjait. A király Barabás Miklóstól érdeklődéssel tudakolta, hogy sokat szokott-e még festeni és szívesen fogadta a művészek azon emlékeztetését, hogy a társulat első közgyűlését 25 év előtt ő nyitotta meg. Harkányi Frigyes pedig a delegatio tevékenységéről társalgott. A király Károlyi gróftól azt is kérdezte, hogy a porosz kormány által átengedett festmények ki vannak-e már állítva. A küldöttség Ő Felségének a hazai művészet iránt ezuttal is nyilatkozott megleg érdeklődésének bizató benyomásával távozott. — Délután 1/3 órakor Ő Felsége a műcsarnokba hajtatott, ahol Telepy műtárnos fogadta és kalauzolta a termekben keresztül. Ő Felsége behatón megtekintette a tárlatot s egy órai időzés után d. u. 4-kor Gödöllőre utazott.

— A járványok Budapestén. A c h o l e r a, ha kis mértékben is, de újra terjed. Legutóbb három újabb beteget vittek a kórházba. A régebbi betegek közül meghalt egy s még ápolás alatt van 28. H i m l ö s beteg 26 került a kórházba, gyógyulatan elbocsátottak tizenegyet, s a betegek létszáma 359. — A vidéken ujabbban Liptómege több községében fordult elő choleraeset.

— Fegyvergyártók párba. K r n k a Szilveszter, Kruka hadnagy atyja, ki jelenleg Budapestén időzik, a következő levelet intézte M a n n l i c h e r mérnökhez: "Tekintetes Mannlicher Ferdinand főmérnök urnak. En vasárnap, e hó 21-én délután 3 órakor próbálással rendezek a budapesti új polgári lövöldében, a városligetben, az általam képviselt Kruka-féle ismétlő fegyverrel egy szakértő közönség előtt, s van szerencsem tisztelettel felkérni főmérnök urat, szíveskedjék az alkalommal legújabb ismétlő fegyverével megjelenni s v e r s e n y l ö v é s t e l f o g a d n i a z ö n é s a z ö n r e n d s z e r e m k ö z ö t t Budapest, 1886. november 18-án. Kiváló tisztelettel Kruka Szilveszter."

— A budapesti Pircher. November 18-án este Budapestén a Ferenciek templomának tornyára S c h m i c k Imre kárpitos segéd a villámhárítón felkuszva egy nemzeti zászlót tűzött ki. Eljen Ersebet királyné!" felirattal. A mérész tervet est 9—10 óra közt betotta végre, a nélkül, hogy észrevették volna.

— Rövid hírek. S v a s t i c s B e n t Zalamegye új főispánját a megye közöns. rendkívüli lelkes ovatiókban részesítette. A k ö z o k t a t á s u g y i m i n i s t e r e k forintnyi államsegélyt engedélyezett Souvradar főnökei gör. kel. román lelkésznek. A l i p ó t v á r o s i c a s i n o, hir szíjait ezújlaira palotát épített, az osztrák-magyar államvasut pályaháza közelében. — A k o l e k e d é s u g y i m i n i s t e r i u m megkötötte a szerződést Schwarcz Armin vállalkozóval a nagykaroly-zilahi helyi érdekű vasut kiépítésé iránt. — S z e g e d e n szerdán mondták ki hivatalosan a cholera-járvány megszűntét. — S z e p e s m e g y é b e n ujabbban nagy lendületet vett a méhézet. Csak 25 község van, mely nem foglalkozik vele.

A nagy világ.

— Egy trónörökös születésnapja. E hó 11-én ünnepelte meg a római udvar Viktor Emanuel trónörökös is tizenhetedik születésnap-

ját. A számos ajándék között, melyet a trónörökös az alkalommal kapott, van egy gyönyörű vadászfegyvergyűjtemény: Umberto király ajándéka; Margherita királyné menyasszonyi nyakláncának legszebb gyöngyéből csináltatott inggombokat fia számára. A szász király Dante műveit küldte unokaöccsének. János szász király, az ismert műfordító fordításban gyönyörű kötetben: a genovári hercegnő egy antik szekrényével lepte meg a trónörökös, mely tele van kameakkal; az aostai herceg egy teljesen felkántározott lovat ajándékozott. Robilant hercegnő pedig a volt bécsi követ és mostani miniszterelnök neje, egy szép albummal kedveskedett, a melybe Bécs látképei vannak foglalva. A herceg katonaiskolai kollégái szintén megemlékeztek a trónörökös születésnapjáról és egy zenélő albumot nyújtottak át, mely a kinyitáskor az olasz néphimnust játsza, az albuma pedig a herceg társainak fényképei vannak.

— **Lövöldöző asszony.** Párisból írják: A kamara épületének bejárata előtt csütörtökön egy nő jelent meg, ki Laguerre képviselő felől kérdésköszöntő és aztán egy revolverlővést tett a levegőbe. A nő elfogatván, kijelentette, hogy csupán a figyelmet akarta magára vonni, mivel már 10 éve várt, hogy a törvényszék közelebből fogja eljuttatni.

— **A Kaulbars neve becsületsértés.** Egy kis szászországi városban, Meeraneban egy vélekedik egy polgár. Valami egyesületi ülésen elnököl az illető és az értekezlet egy tagja azzal jutalmazta elnöki buzgalmát, hogy oda kiáltotta neki: **K a u l b a r s!** Az elnök sértésnek vette e czimet s becsületsértésért pört indított, a melyben a törvényszék közelebből fogja eljuttatni.

— **Hirlapíró, mint medium.** Egy hirlapíró közelébe meg volt hiva a szép, szőke Lucie de Gentry gondolatosnő, hogy előadassza és ki akarván fűrkészni a productio tiktát, mediumnak ajánlkozott. Nyakendője tülköt elrejték egy hólyg hajában s erre a bekötött szemű Lucie k. a. belépett. A hirlapíró, meg a maga kezét kendőbe csavartva erősen és kutató ujjal indult. A hirlapíró óvakodott a legesélyesebb kézművességgel is irányt adni Luciennek s ez a terem egészen ellenkező oldalán járt vele, mikor pedig a hirlapíró keze reszketni kezdett, a gondolatosnő nő nyomra jutott s az illető hólyg előtt megállt. Egy kevésbé ravasz medium segítségével aztán megtalálta a tülk. Később a hirlapíró meg egyszer beállt mediumnak. Egy nevet gondolt és a kretát a táblához tartotta. Lucie k. a. vette kezét és leírta a nevet. A név C-n kezdődött és a hirlapíró jól érezte, hogy a kisasszony elebb kezén az ellenállás irányát kereszte s aztán bizton vezette kezét. A gondolatosnő tülk tehát csak ügyesség, melyhez finom izom-erők kell, hogy az olvasó a legkisebb ellenállás irányát rögtön kitapintsa.

— **A miért a férje nem volt férje.** Erődes házassági pör képezi most beszéd tárgyát Róma arisztokrata körében. Pelissier Luja hercegnő, a híres francia marsall leánya 1881-ben ment nőül Zamoyiski János grófhhoz, osztrák birodalmi gyűlési képviselőhöz. A házasság tulajdonképpen szerelmi házasság volt, mert a hercegnő rokoni elengedte a házasságot az aránylag szegény grófnak. Egy ízben az eljegyzés is megsemmisített, de az erőies hercegnő asszony keresztlátta akaratát. Kezével az esküvő után a fiatal asszony kezdte magát szerencsétlennek érezni. Férje — a mint azt a volt hűgő most Zamoyiska grófné, a válóper iránti panaszelevelében felelmei — tulajdonképpen nem is volt férje. Ezenfelül durván bánt vele, gyakran a cselszöveg előtt szidalmazta és folytonosan utazgatásra kényszerítette. Zamoyiska grófné panaszelevelében sok oly részletet sorol fel, melyek nyilvánosságra nem valók és végül a házasság felbontását kéri a kanoni jognak „super matrimonio rato et non consummato” elve szerint. A válóper a grófné a párisi érsek előtt indította meg, mint a ki a házasságot megkötötte. A vizsgálat itt folyt és ennek során a bécsi érseki consistorium megkezdte a Zamoyiski gr. kihallgatása végett. A gróf azonban az idézéseket nem felelt meg, hanem a pápi curia előtt tiltakozott a párisi egyházi törvényszék által elrendelt vizsgálat ellen és végre saját igazolására két emlékiratot adott ki. Hogy mit tartalmaznak ezen emlékiratok, arról fogalmat nyújt a tény, hogy a bécsi államügyességek ezeket közérköcsesség elleni vétség miatt lefoglalták. A válóper még nics befejezve. A pápi körökhöz közel álló körökben azt beszélik, hogy a pápa a házasságot fel fogja bontani, különösen mivel a párisi polgári bíróság már kimondta a válást. Zamoyiski gróf viszont el nem ismeri a párisi bíróság ezen ítéletét, mert neje szerinte osztrák állampolgári jogot nyert és csakis osztrák bíróság mondhatná ki az elválasztást, ami catholikusoknál tudvalegileg meg nem történhetik.

— **Chester A. Arthur az Egyesült Államok** volt elnöke mint New-Yorkból sürgönyzik, meghalt. A republikánus pártnak volt egyik híve és oszlopa s mint ilyen 1880-ban jutott a köztársaság elnökségére: díszes székbe. Majd, mikor Garfield elnök oly gyorsan véget ért, rá háruhtak az előző teendők is, melyeket Cleveland 1884-ben történt megválasztásáig teljesített. Eletrajzi adatait a következőkben közöljük. Chester A. Arthur 1831-ben született Albanyban. Az Union College-ban Shenectady-ban nevelték, hol a tudomány minden ágában kitűnt elemelőnete által. Iskoláit végezve, Albanyban a jogi egyetemre iratkozott s jogi tanulmányainak végzetével védőúgyvéd lett. Mint Culver C. D. New-Yorki ügyvéd társa nagy hírnevet szerzett magának a Lemmon-féle ügyben. A köztársasági párt szervezése óta a pártból tartozott s a hadjárat alatt is működött. A hadjárat után visszatért az ügyvédkeres terére és mint részben a Ransom irodájába lépett. Későbbben Philips New-Yorki kerületi ügyész is a társaságba lépett, s ekkor az iroda Arthur, Philips, Knevals és Ransom czimtel viselt, valódi főnöke azonban Arthur volt, ki New-York állam és New-York város politikai életében is tevékeny részt vett. Grant tábornok 1872. november 21-én New-York kikötő váma-

collectorának nevezte ki, azonban ez állásáról Hayes elnök 1878. július 20-án letette, mert azzal vádolták, hogy a reformok ellen agyalgokat gördít. Arthur azon terrorizmusnak köszönhetette alelnöki állását, melyet Conkling az 1880. évi január hóban a congressuson gyakorolt de ez állás, bizonyára köszönet volt azért, hogy Conkling részére Arthur csinálta a politikát New-York Államban és New-York városban. Tagja volt League klub-nak is. Garfield halála után az esküt mint a köztársaság elnöke 1881. szept. 20-án tette le.

— **Egy újkori Medea.** Rouenből írják: A 36 éves, impozáns szépségű Maréchal-né a k Piseux-ben csinos, jövedelmező jószág volt. Nemrég megismerkedett egy alig 20 éves suhancczal, ki halálra szerelmes lett és hogy mi se kösse szülőföldjéhez, titkon eladta jószágát, megmérgezte két gyermekét és a fiatal emberrel Párisba szökött. Csak néhány nap múlva akadtak rá az éléskamrában elzárt két holttestre. Hogy Maréchalné hova rejtőzött szeretőjével, a rendőrség eddig meg nem bírta kikutatni.

— **Érem jámbor hitveseknek.** A német császári pár menyegzői jubileum-érmeiket alapított, melyeket érdemes porosz és elszázi házaspárok kapnak arany- és gyémánt-lakodalmukra. Az ezüst-érem egyik lapja a császári pár képét mutatja, míg a másik lapja az a bibliai mondas van véve: „Legyetek vidámak a reményben, türelmesek a bajban, kitartók az imádságban.” Az érmét csak oly házaspár kaphatja, ki egy mindig erkölcsös, jámbor életet éltek s így házias, gyöngéd életmódjuk által a közönségre nézve mintaképül szolgálhatnak.

— **Galambruha.** Cantino marquis, a nizzai idegen-kolónia egyik legismertebb tagja, néhány hónap előtt megismerkedett egy fiatal angol milliomosnővel, miss Ada Rutlanddal. A marquis beleszeretett az aranyhajú missbe s az esküvőnek f. hó 10-én kellett volna megtörténnie. A vendégek már egybegyűltek a miss lakásán; amint ez megjelent, nagy feltűnést keltett szokatlan toilt-tjeével, mert fehérruhája számtalan fehér galambból készített guirlandokkal volt „díszítve.” A völgy arca elkomorult; menyasszonyához lépett s kérdő: „Honnet vannak a madarak?” A menyasszony mosolyogva szolt: „Bennem már régen támadt a szép eszme, s már hónapok előtt bízam meg angolországi bérliomet, hogy fogassanak össze minden kis galambot, mely kezik ügybe esik, s koldjék el nekem.” A marquis hidegen így felelt: „S ebben a gyilkos-ruhában előjellek én szívére? Nem, én megvetlek!” Ezzel a vendégek előtt meghajította magát, eltávozott s még csaknap Párisba utazott.

— **Rövid hírek.** A német császár összesen negyvennyolcz festményt vásárolt meg a berlini jubilaris múkiállásán. — A kis luteri nagyon meghúzta e napokban az osztrák kincstárt: három kihuzott száma annyit volt a tétel, hogy 600,000 frot kellett kifizetni. — A dunagőzhajózási társaság helyreállította az egyenes összeköttetést Bécs és Odessa közt. — A német lovagrend bécsi templomában a csütörtöki ünnepi mise után Vilmos főherceg nagymeister a szokásos ceremoniával felvette a három új tagjelöltet: báró Wernhard Pál, báró Pelezy Hugó és gróf Veigelsberg kapitányokat, a rend kötelekebe. — A bécsi múcsarnokban sokan nézik a boldogtalan végtel Jajos bajor király arcképét s a magyar születési Koppaynak egy képsorozatát. — A letzlingeni vadászaton Vilmos német császár, mint berlini lapok írják, szorgalmasan résztvett a puskázásban és meglepő biztossággal terített le több vadat. — C a p a z a legújabb mult szombatban főlálett léggömbjével oly szándékkal, hogy Korzika szigetén ereszkedik le: oly kedvező szélet talált, hogy öt óra múlva csakugyan a szigeten szállhatott le.

SZÍNHÁZ.

— nov. 20.

„Odette.”

Sardounak már ötödik darabja került színre az idén, s a négy első, — szívesen elismertük, — kiváló gondolatú, elő Krescsányiék. Sajnálatos, nem mondhatjuk ezt ma Odette-ről is, mely iránt a közönségben nagy volt az érdeklődés, úgy hogy, néhány másodemeleti páholyt s az erkélyt kivéve, a színház egészen megtelt. Az első felvonás, a jobban mondva, előjáték, — mely egy hatalmas csattanóval, a házasságtörő asszony elkergetésével végződik, egyáltalán nem kelté azt a megrázó hatást, melyre a közönség számított. Keltett azonban, — mire nem számítot senki, — boszúságot és kaczagást, egyrészt Cardailhan szánalmas figurája miatt, kit egy másodrendű segédszínez, K a s s a y ur személyesített, másrészt ama meg nem bocsátható mulasztás miatt, hogy a teremben, Cardailhan belopózásakor, még világos volt.

A czimzerepben Hunyady Margit asszony csupán az utolsó felvonásbeli nagy jelenést, a Bérengeré-rel való találkozását játszotta meg. Az első felvonás erős indulatú hangját éppen nem tudta eltálatni, sem harmonikus egységbe olvasztani e hangokat egymással. Philippe-pel való páros jelenése, midőn a morpium hatását oly élelken szemlélteti, s aztán egyszerűre éles szilaj kaczagásra fakad, nagy routine-nal volt előadva, de, azt hisszük, kellő átmenet nélkül a különböző lelki állapotok közt, a mi a néző elmejét, mint minden disszonantiá, kínosan érinti.

P e t e r d y ur szintén kevésbé volt disponálva Latour gróf szerepére. Az indulat romboló vihára, s az igazi, őszinte érzések kristályforrása nem bírt előtörni köbléből. Merveység bizonyos lágy, férfianlan színelvessel palástolta az előjátékban, és sajátságos, éppen nem rokonszenves ergotage-zsal a harmadik felvonásban. És milyen Méryan volt mellette! Szegény Kiss Sándor! Múltó párja a szánalmas Cardailhannak, tgyetlen, félszeg, nevetésség minden modulatában, s úgy oldozva, a hogy mi nálunk nem szabad. Bátorodunk ezt Krescsányi urnak figyelmébe ajánlani.

C z a n y u g a kisasszony, mint Bérén-

gére, s Császár ur, mint Béchemel, teljesen igazolták a hozzájuk fűzött várakozást. A játéklarang tipikus alakjai közül csak Boránd (Narcisse) és Ma k ó ur (Morizot) váltak ki; a többiek jártak-keltek a színen, mint élelten bábok, inkább zavart tömeget, mint eleven, tetszetős csoportokat alkotva, sugy tekintve egymásra, mintha csodálkoznék mindenben. „Ah! itt vagy te is!”

(G—s.)

Irodalom és művészet.

A Hubai-Popper-féle négyes-társulat Aradon.

A hogy az őszi saison teljébe lép, egymásután jönnek e par excellence hangverseny-évad legkiválóbb vendégei. Tu a Teresina még meg se érkezett és máris újabb kiváló zenei élvezet elé tekinthet az aradi közönség. Mint lapunknak Budapestről írják, az ottani s első hangversenyével óriási furorot csinált Hubai-Popper-féle négyes-társulat december 12-én Aradon egyetleneleg hangversenyt rendez. A zeneestély természetesen a Krispin-teremben lesz rendezve, a következők műsorral:

1. Haydn op. 77. F-dur. (II. sz.)
2. Volkmann op. 35. E-moll.
3. Beethoven op. 59. C-dur. (III. szám.)

A Hubai-Popper-féle négyes-társulat a fővárosban 6 kamarai estélyt rendeznek, mely ciklusból e hó 10-én tartották meg az első estélyt, a miről a budapesti lapok egész elragadtatással írtak.

Talán érdekelni fogja olvasóinkat megismerkedni a négyes-társulat egyes tagjaival. H u b a i J e n ő, az első hegedűs, az országos királyi zeneacademia és a nemzeti zenede tanára. Hubai Károly, nemrég elhunyt jelesünk fia, született Budapesten, 1858. szeptember 14-én és így még alig 28 éves. Fényes pályájának alapjai édes atyja rakta le, a ki tudvalegileg kitűnő tanár volt és Jenő fiának tehetségeit oly gyorsan tudta fejleszteni, hogy már 14 éves korában föltűnést keltett játékaival. 1871-ben Hubai Berlinbe ment és ott négy évig képezte magát Joachim Meiser hírnöves hazunkfia vezetése alatt. 1878-ban Budapestről művészi körutrá indult, melyről már mint ünneplélt művész tért vissza. Párisban megismerkedett Viextemps-al, a ki őt rendkívül megszerette és egész haláláig meleg barátsággal viseltetett iránta. 1881-ben kinevezték az alig 23 éves ifjút a brüsseli kir. zeneacademiahoz tanárnak, Viextemps és Wieniasky utánának. Oly kitűnőnek, mely-nél nagyobb alig érhet egy hegedűművészt. Innen lödött őt vissza Trefort miniszter.

P o p p e r D á v i d, a négyes-társulat másik alapvető oszlopa, Prágában született 1846-ban és az ottani zeneacademián nyerte kiképezését, Gottermann Gyulától, a jeles gondoktatót. Tizenhat éves korában már a lipcei Gewandhaus-ban hangversenyzett, oly fényes sikerrel, mely művészi hírnevét megalapította. 1867-ben a bécsi udvari operaház szerződötték első gordonkásnak, a mely állásban hat évig volt a bécsiek kedvence. Ezen idő alatt több ízben hangversenyzett Budapesten is, mint a híres Hellmesberger-féle négyes-társulat tagja. 1873-ban megvált a bécsi operától és bejárta egész Európát, hangversenyezve és mindenütt diadalokat aratva, míg őt a közoktatási miniszternek sikerült állandónak a magyar fővárosba csatolni.

H e r z f e l d V i c t o r, a második hegedűs, szintén hazánkia. Pozsonyban született 1856-ban és Bécsben végezte tanulmányait. Több kitűntetést nyert, aztán néhány évig mint karmester működött Lnzben és Lipésben, az utóbbi években pedig ismét Bécsben telepedett le, a hol mint aszlamet képzett zenészt és jeles zeneszerzőt nagyra becsülik.

E l d e r i n g B r a m (Abraham), a mélyhegedűs, szül. Groningen-ben Hollandiában. Kiképezését a brüsseli kir. zeneacademián nyerte. Hubai Jenő tanítványa. Két évvel ez-előtt elnyerte a legnagyobb kitűntetést (Diplome de Capacité), azóta Hubai segédának volt s most Hubai meghívására Budapestre jött, hogy itt egy academián, mint a zenedeben mint segédánár helyettesítse őt három havi téli szabadságideje alatt.

CSARNOK.

„Ha tudnék udvarolni.”

(Egy agglégény monologja.)

Többé-kevésbé minden tulajdonságból van bennem valami, úgy a rosszabb, mint a jobból, s ha bu udvarolni tudnék, úgy ma talán már nem volnék — agglégény, amár nem tudom, az agglégénység és az udvarlás, melyik tulajdonságok közé tartozik, — a jók vagy rosszak közé, de annyi tény, hogy az udvarolhatás nem tudásnak köszönhetem jelenlegi szomorú, egyhangú s mindenesetre sajnálatraéltó — sorsomat.

Mert hiába azt tartják, a ki tud jól és ügyesen udvarolni, az tud egyszerűen bűn és állandón szeretni. — Szeretni — édes Istenem, — szerettem én már mikor a harmadik realba jártam, az igaz, hogy még akkor sem udvaroltam, de engem kilegített már az a tudat is, — hogy én képes vagyok már valakit szeretni.

S hogy erre ma is képes vagyok, bizonyítja jelenlegi állapotom, mert szívem most is csak két szép szemre gondol. Ábrándjaim folyvást nála vannak, kit alig egy éve, hogy megismertem egy bálon, hol legelőször láttam.

Bemutattattam magam, táncoltam vele, s haza kísértém, de azóta nem merek hozzá közeledni sem, mert érzem, hogy közeléte bátoratlanná, félénkké, sőt némává is lenne. — Ugy-e bár, hogy nevétség — egy eszménykép, ki önké imádjót zavarba ejteni, s némává tenni; önké nevetek, de fájdalom ez

igy van; — s mindez csak azért, mert nem tudok udvarolni. — Pedig érzem, mennyire szeretem őt, egész hével, lelkem mélyéből, s mindene képes volnék érte, — csak az udvarlást elcsajátítani azt — fájdalom soha — soha.

Hogyan udvarol egy fiatal ember — ha nem udvarol? ...

A házasság pedig az udvarlással együtt jár, mint szerelem a szívvel, s lélek a testtel. Mert mikor ismerhetjük meg a nő szívét, mint udvarlás közben; mikor nyílik alkalom őszinte vallomásokra — mint udvarlás közben; s végre mi képezi annak a szívnek, zálogát számunkra, kit imádnunk — mint az udvarlás.

Egy fiatal ember legyen az bármily viszátszatos külsője, ha tud udvarolni, s van kellő jártassága a nők meghódításához, előbb arat sikert, mint egy másik, ki nélkül hiányzik egy bizonyos modor, — melynek segítségével a nőket meg lehet nyerni; szóval, — mint egy olyan, ki nem tud udvarolni.

Többekelőt hallottam, hogy az udvarlás nem nehez, sőt igen könnyű; igen annak, ki udvarlónak született, nem pedig nekem, ki még egy bókot sem tudok legjobb barátom feleségének szemébe mondani.

Egy jó barátomat, ki az udvarlás terén kapacitásnak van elismerve, kérdeztem meg a multkor, hogy miképp kell udvarolni s mik az udvarlás főkéllékei. Eleinte nagyot nézett reám, aztán hangos kacajban tört ki, s csak miután kérdésemet megismételtem s biztosítottam, hogy a titok köztünk marad, a következőket mondá:

— Az udvarlás — ugymond — a mai korban a nőknek igen kedvelt s jellemző követelménye. Törvényekhez, avagy szabályokhoz: ugyan nincs köte, de mindenesetre vannak határai, a melyeket átlépni nem szabad. Előékenység, jó izlés, finom tapintat, némelykor zenei, mások szónoki tehetség is szükséges; azonkívül egy jó udvarlónak pontosnak kell lenni, azaz tudnia kell, hogy „6” mikor megy a mamával sétálni, mikor jön ki a templomból, hol vásárol be leginkább, hány órákor néz ki az ablaknál stb., ilyenkor az udvarlónak mindig ott kell lenni.

— Ez igen nehéz pont, — mondám, — mert hisz a vasut is menetrendhez van köte, s azért mégis a legtöbb esetben elkésik, ősmerve jó oldalamat vagy elkésnek magam is, vagy igen korán jönnek.

— Aztán, — folytató — a figyelmes-ség az udvarlás legkényesebb kélléke, tudnia kell ugyanis, hogy mikor van a születés, vagy legalább a névnapja, s ilyenkor egy esokorral vagy szerénzáddal — melyhez (kevesség romantikus módon) az engedélyt előbb a főkapitánytól kell kikérni — meglepni.

— No kedves barátom — szakítam félbe — rá nézve ez lesz a legnehezebb, mert imádottnak — köztünk maradjon — szerencsétlenségemre a szent keresztig fölvetelöl elő nevet adtak, mely — fájdalom — csak háromszor fordul elő a kitűnően szerkesztett „Aradi Képes Naptár”-ban, már pedig az iránt tudakozódni, hogy melyik az igazi — azt hiszem — nem illik.

Erre persze mitsem válaszolt, hanem folytató:

— Végre, a legfontosabb az udvarlónak nézve, hogy milyen a politikai meggyőződése?

— Hiszen hacsak ezen állana! — válaszolám — úgy nem maradnék vissza, mert az imádottnak papájának a politikai pártállását acceptálnám — szerelemből.

A hallottak a tapasztaltak után, sokszor elővettem magamnak, hogy igyekezni fogok mégis udvarolni, „6” lépten nyomon követni, majd elmegyek ahhoz a házhoz, hol „6” lakik, megvarom, míg valahova elmegy, elkísérem ma is, holnap is, aztán is, figyelmes, előékeny leszek, iparkodni fogok szeretetre méltónak is lenni, a mennyire csak lehet, szóval udvarolok neki komolyan, aztán fellépök határozottan, s ha tőle azt az epvedé várt „igen” szót megkapom, úgy leküzdve minden akadályt, boldog, felette boldog lennék, már tudniillik ha tudnék — udvarolni ...

Balkányi Dezső.

KÖZGAZDASÁG.

Hivatalos piaci árak Aradon.

— November 19. —

1. Gabbanemlék: tiszta buza legnehezebb 8 frt 20 kr, közép 7 frt 50 kr, kőszerez legnehezebb 7 frt — kr, közép 6 frt 70 krajczár, rozs legnehezebb 5 frt 50 kr, közép 5 frt 50 kr, árpa legnehezebb 6 frt 20 kr, közép 6 frt 10 kr, zab legnehezebb 5 frt 70 kr, közép 5 frt 50 kr, retek-repce legnehezebb — frt — kr, új kukorica 4 frt 60 kr mkint.

2. Liszt: legfinomabb 0-ás 18 frt — kr, legfinomabb I. 17 frt 40 kr, szemle 15 frt 60 kr, fehér kenyér 14 frt 40 kr, fekete kenyér 11 frt 40 kr, rozs — frt — kr, tengori — frt — kr mmkint. Dara tiszta buzából 18 frt 60 kr. Arpakása 16 frt 20 kr mmkint.

3. Hűvelések: borsó 13 frt 60 kr, bab 11 frt 20 kr, lencse 13 frt 40 kr, köleskása 13 frt 20 kr, burgonya 4 frt — mmkint.

4. Széna: 1. kötött legjobb 5 frt 20 kr, közép 5 frt — kr, kötetlen: legjobb 5 frt — közép 4 frt 80 kr egy mmzása.

5. Kötött vagy ágyi széna: legjobb 2 frt 50 kr, közép 2 frt 20 kr — kr egy mmzása.

6. Takarmányszéna: legjobb 2 frt 50 kr, közép 2 frt — kr egy mmzása.

7. Alomszéna: legjobb 1 frt 80 kr, közép 1 frt 60 kr, egy mmzása.

8. Fa: bukk 3 frt 15 kr, esz 3 frt 15 kr, szilfa — frt — kr, fenyő 2 frt 52 kr, egy köbm.

9. Hus: marha 52 kr, borjú 60 kr, disznó 50 kr, juh 40 kr; disznószőr 60 kr, szalonna 60 kr, vaj 1 frt —, olvasztott vaj 1 frt — kr, egy kilo.

10. Vegyesek: Borsosz 40 kr, tej 10 kr, fehér 6 bor 30 kr, fehér új bor 20 kr, vörös 6 bor 80 kr, vörös új bor 60 kr, ezet 6 kr, pálinka (szilva) 30 kr, sör 28 kr egy liter.

11. Zöltség: Kél (Kohl) 12 kr, kalarábi (Khole) 12 kr, veses vagy cseklérpa 12 kr, sárga-vagy murekpa 14 kr, vereshagyma 10 kr, fokhagyma 14 kr, cseklér 12 kr, petrezselyem 12 kr, pastinak 16 kr, leveles-zöltség (Suppengrün) 12 kr, tojas darabja 2 kr, bors 1 frt 10 kr, paprika 80 kr kilogrammonként, paradicsom 20 kr, saláta, 8 kr, 100 ugora — kr.

Vegyes közlemények.

— **Kereskedők véd- és takarékegylete.** Kereskedői körökből írják a „Pesti Hirlap”-nak:

A detail-kereskedők érdekében fontos és ódvös mozgalom indult meg. Arról van ugyanis

szó, hogy Budapest központtal a hazai összes kereskedők részére oly véd- és takarékegyesület alakítottassék, melynek czélja volna s o r o n g a t o t t h e l y z e t b e j u t o t t t a g j a i t e r k ö l c s i l e g é s a n y a g i a g l a t m o g a t n i s a z o k a t a n y a g i e s e r k ö l c s i t ö n k r e j u t á s t ö l l e h e t ő l e g m e g v é d n i. Az egyesület vagyonra alapián kezességet vállalna fizetési závarokba került tagjai egyezségért, tömeges eladásoknál közbe járna mint védő és különösen megakadályozná azt, hogy csődeseteknél leiketlen árverező consortium szákmányával esenének jelentékeny vagyonok. Feladata lesz továbbá az egyletnek, hogy örkődjék tagjai erkölcsi reputációjá felett és különösen megakadályozza azt, hogy az önhibájukon kívül csődbe kerül kereskedőkkel a törvény rideg szavai szerint bánjanak úgy, mint a közönséges gonosztevőkkel. Az egyesület alapszabálytervezete kézen van és arról illetékes egyének és testületek a legkedvezőbben nyilatkoztak. Így életrevalónak jelentette ki a Magyar Kereskedelmi Csarnok is mult havi választmányi ülésében.

— **Fontos fözdebirozsági határozat.** A budapesti áru- és értéktörzsde választott bírósága az alábbi pörben azt az elvi jelentőségű határozatot hozta, hogy bérbevevő hordóknak az észszerű borkezelés czéljából történt megfúrása, a z o k m e g r o n g a l t á s á t m a g a b a n n e m f o g l a l j a. Gróf Keglevich István, a ki Neugebauer Miksa cégtől 500 darab nagyobb hordót bor- és cognackezelés czéljából bérelt, francia szokás szerint a hordók fenekén francia izlelő-csapot alkalmaztatott. A bérleti idő lejártakor Neugebauer Miksa czég ez okból a hordókat, mint állítólag megrongáltakat, visszavenni nem akarta, és miután gr. Keglevich István a hordók megrongálása esetén, szerződészerűleg azok megvételére volt köteleze, a bérbeadó czég dr. Wittmann ügyvéd által keresetet indított 23,064 frt 7 kr kiterő vételár megfizetésére. A beporított gróf képviseletében dr. Neumann Armin hangszólta, hogy a modern, észszerű pinckezelés a kérdéses megfúrást szükségessé teszi és miután a szerződésben a grófnak a hordók előnyös használatára jog adatott, azok megrongáltatásáról annál kevésbé lehet szó, mert má napsg új hordókat is ilyenmő megfúrással ellátva rendelnek. A fözdebirozság mely elebb több ízben szakértőket (Jálicos, Miklós, Dittze, Altstoeck urak személyében) hallgatott meg, ezek véleménye alapján is alperes kifogásának helyt adva, felperest keresetével és a perköltségekben elmarasztalta.

— **A szulyszerinti szeszaladás kérdésével** foglalkozott tegnapelőtt a bécsi gabona- és lisztörzsde az osztrák kereskedelmi miniszterium felhívása folytán. A tanácskozásnyban résztvett tagok egyhangúlag a szul szerinti eladás ellen nyilatkoztak azzal az indoklással, hogy ezen módszer mellett a költségek naggyobbnának és a forgalom complicitabb volna. A szaktanácskozmány ilyen értelmű felterjesztést fog tenni a miniszterhez.

Szemeslet.

(November 19.)

(B.) Készáru nagyban 25.50, kicsinyben 26.— hordó nélkül per 100 liter %.

Budapesti gabnatörzsde.

(November 19.)

8000 mm. forgalom, változatlan cseendes. Tavasz bu 8.82—8.83, új tengeri 8.03—04, tavaszi zab 6.47—6.49, új buza 7.56—7.57, káposzta-repce 11.30—11.40.

IDEGENEK NEVSORA.

(November 19.)

Fehérkereszt-szálló. Bossányi, Jakabffy M., birt. Aradmegye. Kalmárné, birtokosné, B-Gyula, Marla J., igazgató, Világos. Galizier A., felügyelő, Temesvár. Schulhof K., keresk., Bpest. Berger K., utazó, Bpest. Bahoty E. Latán P., Müller S., Radlich B. Tevels J., utazók, Bécs. Krausz M., utazó Brinn.

Tücherer-szálló. Beer N., birt., Pécska. Schreyer Miklós ügyvéd, Szeged. Treitler Sándor kereskedő Bécs, Fluschn Andrá, Budapest.

Háromkörös-szálló. Zeiger S., Bloch M., utazók, Ujvidék. Balog István, keresk., Borosjenő. Weisz Mór, keresk., Torna. Papp Vilmos, birt., N-Varjas.

Arad városi színház. Folyó sz. 50. 2. kislelet 21. szám.

Szombat, 1886. novemberbő 20-án: Spartacus.

Eredeti tragédia 5 felvonásban. Irta: Csiky Gergely. (Rendező: Krescsányi.)

Személyek:

Lentulus Buriatus, patricius Capuában	Sárdy Károly.
Plautus, leánya	— — — — — Hunyady M.
Leontius, fia	— — — — — Csász

BUDAPESTI TŐZSDE.

November 18

Pénz	Ar
M. kir. aranyár. adóment. 4%	103 55
" papírár. adóment. 5%	93
M. vasúti köl. 120 frt o. é. (300 fr.) 5%	151
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	151
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	99 50
M. 1873. kel. ár. v. ez. (els.) adóment. 5%	125
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	115
M. kir. nyerevény-kölcsön 100 frt 50 frt drba	121 50
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	123
M. k. földm. kötvények 5%	104 50
" rad. 5%	104 50
M. k. földm. kötvények 5%	104 50
" rad. 5%	104 50
M. k. földm. kötvények horvát-ors. 5%	104 50
M. k. földm. kötvények erdélyi 5%	104 50
" erdélyi jelz. urb. vk. (100 forint) 5%	98 75
Szabolcs-márv. kötv. (100 frt) 5%	98 50
Pest városi kölcsön 1870. évből 6%	106
" 1871. évből 6%	108
Budapesti f. 1880. kölcsön 6%	101 25
Budapesti bankgy. részv. 101 25	101 75
Magy. áll. hitelbank 297	297 50
Magy. jelz. hitl. II. kib. in. elismv. 138	138 50
Magy. lez. és pénzváltó 101 50	102

Pénz	Ar
Magy. z. bank részvény-társaság	286 30
Osztrák hitelintézet	865
Osztr.-magyar bank	149 50
I. yar iparbank	660
Pesti keresk. bank	207
Bécsi bizt. társulat	310
Bécsi élet- és j. bizt. társ.	317 50
Első magy. általános bizt. társ.	67 75
Ponciere pesti bizt. társ.	198
Magyar-francia bizt. társ.	855
Pannónia vissz. társ.	472
Concordia malom	1120
Első budapesti malom	218
Erzsébet malom	599
Hengermalom	291
Luiza malom	376
Molnár és sütők malma	790
Pannónia malom	250
Viktoria malom	187 50
"Adria" m. tengeri hajóz. részv. t.	180
Álföld-fiumei vasút 5%	180
Báttaszék domb.-zakány vasút 5%	105
Déli vasút 5%	172 50
Északkeleti vasút 5%	185
Erdélyi vasút 5%	150 50
Győr-sopron-ebenfurti vasút 5%	174 50
Kassa-oderbergi vasút 4%	171 25
Magyar galicziai vasút 3%	244 75
M. ny. v. (sz.-győr-grázi vasút) 3%	251
Osztrák államvasút 3%	375
Pécs-barcsi vasút 3%	
Tisza-vidéki vasút 3%	
Osztr. dunagőzhajózási társ. 3%	

Pénz	Ar
Pesti közuti vaspálya	476
Pesti közuti vasp. elvezet. jegyek	275
Budapesti III. ker. takarékp.	90
Országos központi	495
Pesti hazai első	7750
Egyesült Budapest fővárosi takp.	445
Magyar áll. takarékp. részvény	85
Alagut	150
Általános waggon kölcs. társ. íg.	72
"Franklin"-társulat	206
Ganz és társa vasó. és gépgyár	784
Gschwindt-féle szeszgyár	370
Gyapjú. és biz. I. magyar	255
Keresked. épülete	650
Könyvnyomda "Atheneum"	550
Pesti	1190
Köszénb. és téglagy. (Drasche)	246
Nemzetközi waggon-kölcsön-részv. társaság	70 50
Pesti építő-társaság	71
Rimamurány-salgótarj. vas. rvt. Salgótarján közszénb.	85 75
Schlick-féle vasó. és gépgyár	149
Schlick-féle vasó. és gépgyár II. kib.	157
Sertőzde első magyar	890
Sertőzde második magyar	300
Sósuti kőbánya	160
Spódium- és csontlisztgyár	170
Szálloda-részvénnytársaság	105
Tégla- és mészégető ujlaki	181
Török dohányrészvény	53 50
Gőztéglagyár kőbányai szelv. nélk.	350
M. jelz.-bank ny. kölcsönkötv. 5%	104 50

Záloglevelek.	Pénz	Ar
M. földhitelint. papírtérték 5 1/2%	101 25	101 75
" " " " 5 1/2%	101 25	101 75
" " " " 5 1/2%	95 25	100
" " " " 5 1/2%	127 50	128
" " " " 5 1/2%	102 50	103
Kisbirt. orsz. földh.-int. 5 1/2%	101 75	102 25
Osztr.-magyar bank o. é. 5 1/2%	100 60	101
" " " " 4 1/2%	101 20	101 60
" " " " 4%	98 20	98 45
Pesti keresked. bank 6%	102	102 50
" " " " 5 1/2%	101 50	102
" " " " 5%	101	101 50
Albina tak. és hitelint. 6%	101	102
Elsőbbségek.		
Budapesti lánczbid 5%	106	106 50
Lloyd- és tőzsde-épület 5%	99 50	100
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorj.	9 60	10
Osztrák vörös kereszt-egylet	14 50	15
Pénzmekek.		
Cs.-kir. arany (vert)	5 93	5 97
Cs.-kir. arany (kör)	5 38	5 93
Osztrák-magyar 8 frtos arany	9 93	9 96
20 frankos arany	9 93	9 96
Osztrák és magyar ezüst		
Német birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	61 60	61 85
Nem. bankp. 100 nem. bir. márkáért	61 65	61 85
Amszterdam 100 hollandi frtért	103 80	104
Páris 100 frankért	49 60	49 70
Svájci pénzpiacon 100 frankért	49 50	49 60
London 10 font sterlingért	125 65	125 90

975—886.

Árlejtési hirdetmény.

A járvány-kórház mellett tervezett jégverem elkészítésének elvállalása iránt f. é. nov. 23-dikán, délelőtt 10 órakor árlejtést fog a gazdasági szék tartani. Kikiáltási ár 442 frt 11 kr., mely összegnek 10 százaléka bánompénzül leteendő. Árver. lni lehet szóval, vagy írásbeli zárt ajánlatokkal, mely utóbbiakhoz a bánompénz melléklendő s melyekben kifejezve kell lenni, hogy a vállalkozni kívánó a feltételeket ismeri és elfogadja. A feltételek és költségvetés előzőleg is a gazdasági szék elnökeknél, Parecz István tanácsnok úrnál megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1886. évi november 16-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos,
aljegyző.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi 4. adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhívtnak, hogy a f. é. 4. adórészletet most már a késedelmi kamatok és esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben netalán régebbi adótartozásaikat azonnal fizessék be; mert ellenkező esetben a régebbi adótartozások azonnal, a f. évi 4. adórészlet pedig decz. hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján és a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a 4. adórészletre nézve november 24-től kezdve a zálogolás fog megjelenni, s a mennyiben ennek daczára az adóhátal-k járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztették, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adni.

Aradon, 1886. évi november 15-én.

A városi tanács.

CHOCOLADE

VICTOR

SCHMIDT & SÖHNE

melyek az első bécsi konyhaművészeti kiállításán a legmagasabb díjjal, a kitüntetési oklevéllel lettek megjutalmazva, csak hatóságilag beiktatott védjegyük és cégük alatt valódiak. Kapható minden híres kereskedő úrnál és csemegekereskedőnél, Aradon

ELIAS ARMIN úrnál.

Vidékre postai utánvétellel küldetnek azét.

Victor Schmidt & Söhne,

cs. kir. orsz. enged. gyárosok.

Gyár és központi szétválasztási hely: **Bécs.**
V. Altheimsgasse. Nr. 48. (a déli vasút mel.)

M. kir. államvasutak üzemeltetése Budapestén.

21483—86.

Árverési hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapesti üzemeltetése a központi főszertárban összegyűlt különféle felszerelési és egyéb tárgyakat, nevezetesen 111 drb irányzó-állványt, 2 körszivattyút, 15 ellenőrzési órát, 1 márvány kandallót, 1 csigalépcsőt, 3 pénzértéket, 100 darabos arverési útján, azonnali készpénz fizetése mellett áruba bocsájtani szándékozik. — Mivégből az abban résztvenni kívánók felkérének, hogy a f. é. novemberhó 29-én, reggel 9 órakor, a Budapest-Józsefvárosi állomáson levő központi szertárban megjelenni sziveskedjenek.

Az árverés alá bocsájtandó tárgyak a kikiáltási áron alul el nem adtnak.

A tárgyak részletes kimutatása a nevezett szertárban átvethető, s ugyanott a délutáni órákban maguk a tárgyak is megtekinthetők.

Üzemeltetőség.

WEILER R. M.

Arad, Hermann-udvar, főtér 14,

ajánlja ujonnan érkezett, dus választékú asztali és függőlámpáit.

Majolika disztárgyakat honi és angol gyártmányban.

Thea, kávé, mocca- és étkezésleket.

China-ezüst tárgyakat

legfinomabb és legcsinosabb kivitelben.

585—11.16

Vasbutorokat.

Tűzészakozók, fakosarak és kályhaellenzőket. Mindenemű háztartási és konyhaeszközök legjutányosabb áron

WEILER R. M.-nél

Arad, Hermann-udvar, főtér 14.

Ugyanitt egy jó erkölcsű fiu tanulónak fölvetetik.

Fertőtlenítő szerek,

carbolor, carbolsav, kristályozott carbol, zöldgálicz és clormész a legolcsóbb napi áron hamisítatlan minőségben kapható

ELIAS ARMIN

üzletében ARADON.

A téli idényre!

Teljes tisztelettel értesítem nagyrabecsült vevőimet és a t. közönséget, hogy a legújabb arucikkkel duan ellátam

kézmű-, rövid-, porinbergi-, fehérnemű s gyermekjáték üzletemet,

melyek mesés olcsóság és finomságoknál fogva felülmúlhatatlanok.

Egy vég vászon 30 rőt 4,50, 5. 5,50, 6. 15 trtig. Különbé finom vásznak rófe 12, 14, 16, 20, 25 kr. Oxford és zepher 18, 20, 22, 26, 30-ig. Cartonok 16, 18, 20, 25, 30. Kockázat és színes szövete 16, 20, 25, 30, 40, 60. Fekete ternő 1/2, 3/4, 5/8, 6/8, 8/8, 9/8, 1. 1,20. Törülközők 15, 18, 20, 25. Asztalkendők és pohár törölők 20, 25, 30. Asztalterítők 40, 60, 1. 1,20. 1,50. 2. Dolgozó ingek 60, 80, 1. Finom chiffon-ingek 1, 1,20. 1,50. 1,80. 2,40. Finom Oxford és Creton-ingek 1, 1,20. 1,50. 1,80. 2. Lábravalók 60, 70, 80, 1. 1,20. Női ingek 65, 80, 90, 1. 1,20. 1,50. 1,80. Eji corsetták 70, 80, 1. 1,20. 1,40. 1,60. 2. Fehér és színes alszoknyák 80, 90, 1. 1,20. 2. Gyermek ingek, minden árban és nagyságban. Mell-fűzők 60, 65, 80. 2. 2,50. 3. Legújabb nyakkendők 14, 18, 20, 25, 30, 40, 1 frt. Nap- és esőernyők 90, 1. 1,20. 1,50. 2. 2,50. 3 frt. Utazó bőröndök és táskák 85, 90, 1. 1,20. 1,50. 5 frt. Sétapálczák 10, 15, 20, 30, 40, 50. Gyermek- és férfi kalapok 1,20—4 frt. Dolgozó sapkák 2, 3, 40, 50. Kézi kosarak 25, 30, 40, 50, 60. 2. Harisnyák 10, 13, 18, 20, 25, 30, 40, 50. Nagy választékú gyermek- és női ruhák, gepész öltönyök, paplanok, csipkék, gallérok, szallagok, rúcsok, organin. c. ürtingek, gombok, zsinórok, halcsontok, pamutok, czárnák, fehér zsebkendők, keztyűk, papucskok. Mindenemű pénzes, dohány és szivartárczák, asztal és tollkészek, kanalak, fog, haj és ruhakétek, illatszerek, albumok, varróeszközök, fésűk, tűkrök, mell-tűk, nadragtartók, harisnyakötők, valódi selmeci pipák, tajtékpipák, szivarszipkák, poharak és csemege-tányérok.

Ezeket kívül felhívom a t. közönség figyelmét az annyira megkedvelt

5, 8, 10, 15, 20, 25 krajczáros

kiállítási bazaromra,

mely a legszebb és a legválasztékosabb tárgyakból van összeállítva.

Póstai megrendelések pontosan teljesíttetnek. Csomagolás ingyen.

A t. közönség pártfogásáért és látogatásáért tisztelettel eszedem:

KILÉNYI ADOLF.

Arad, főtér, Arena-épület, a „kék golyó”-hoz

176—14

Dr. Popp-féle növényzsuppan

vegyelemzeve s Európa számtalan gyógyszerészeti s orvosi tekintélye által mint a bőrre nézve a legmegbízhatóbb és legjobbnak elismerve s mindenemű bőrküteg ellen s kiváltképpen bőrvizketeg, csomór, kosz, a fej- és szájkalkorpa, fagydag, labizadás és var ellen már 18 éve a legújabb sikerrel alkalmazva.

Ára 30 kr.

Dr. POPP J. G. urnak

Bécs, I. ker., Bognergasse Nr. 2.

Miután egy küteget hat éven át viseltem, mely ellen négy orvos gyógykezelt a nélkül, hogy azt elveszítettem volna, annál fogva mendedket az ön növényzsuppanban kerestem, mert az valóban jónak is bizonyult, s én nem vagyok képes hálaímet elegendőképen kifejezni.

Egyenesen önhöz fordultok, mert a gyógyszer-tárárból többféle fajtát kaptam, még pedig épp ugy esomagolva, mint az öné, de mindazáltal ugy vélekedtem, hogy az mégis csak hamisítás, mert az én kedves, szép, sötétzürke szappanomat csak öntől reményilem megszerezhetni.

Az ide mellékelte összeg erejéig, felkérem, önt, sziveskedjek részemre az ön gyógyhatásos növényzsuppanából küldeni.

Mely tisztelettel

Franz Amália,

Prerau (Morvaország.)

30—4.5

Kapható:

Aradon: Schiffer Adolf, Roszany Magyar, Ring Lajos, Kics István és Fülöp Kelenen gyógyszerészek, Aradon, J. és J. Kics, Elias Armin, János Péter és Sós, Ernő Gyula, Maresch Gyula és Marx Adolf urak kereskedésben.

Uj-Arad: Tornyósi Császár gyógyszer. — Gyula: Öley István és Winkler gyógyszer. — H.-M. Várhely: Bernáthy G. gyógyszer. — Berekp. J. gyógyszer. és Kics Gyula gyógyszer. — Mákó: Horvath Gyula és Laurendy S. gyógyszer. — Siklós: Petráz S. és J. J. J. István gyógyszer. — Hatfeld: Czettler gyógyszer. — Bala: Pollermann gyógyszer. — Geiger G. gyógyszer. és Sárkány L. gyógyszer. — Nagy-Kihinda: Svobold és Breitner E. gyógyszer. — Pécs: Stiller Agoston gyógyszer. — Nagylak: Lenhardt gyógyszer. — Si-mánd: Csiky gyógyszer. — Pankota: Tanó gyógyszer. — Orosháza: Medvecsky gyógyszer. — Sárkád: Trajanovics gyógyszer. — Nagyb.-Miklós: Maly J. gyógyszer. — Szeged: Kovács gyógyszer. — Szentes: Doss R. és Váradi L. gyógyszer. — Szabadka: Brenner F. gyógyszer. — Jók G. gyógyszer. és Mikó gyógyszer. — Pélegháza: Búffer gyógyszer. — Lippa: Am József gyógyszer. — H. Kőszár-mény: Jányi M. gyógyszer. — Nagyváradi: Janki J. és Husella M. gyógyszer. — Balas: Novák gyógyszer. — Temesvár: Janer K. gyógyszer. — Déva: Boniak és Gergely gyógyszer. — Cegléd: Horváth G. gyógyszer. — Déta: Braunmüller J. gyógyszerész munkái.